

BEVOLKING VAN SOEST.

door Ds. J. J. Bos

Het is niet onmogelijk, ja, het is zelfs zeer waarschijnlijk, dat er lang vóór het begin van onze jaartelling, Hunnen, Gothen, Geten, Jutten, Seythen, of hoe men ze noemen wil, op den bodem van het tegenwoordige Soest gewoond hebben, en dat van hen in de eerste plaats de tumuli afkomstig zijn, die er nu nog gevonden worden. En wanneer dat waar is, dan kan er ook verband bestaan hebben tusschen deze nederzetting en het "Wittemans-veentje, gelijk de Heer David Koning veronderstelt, blijkens zijnen brief van 4 Dec. 1862 (1861?), aan den Burgemeester van Soest. Dat deel der Gemeente lag dus toen reeds boven waterpeil, maar de duinenreeks tusschen Soest en Soesterberg, en het Wittemans-veentje tusschen die duinen en Den Berg, wijzen genoegzaam uit, dat vroeger het geweld der wateren zich ook tot dáár had doen gevoelen.

Vrij eenparig neemt men aan dat de Chamaven, (qui et Franci, leest men op de tafel van Peutinger), zich in het jaar 287 in Eemland hebben nedergezet, en de Saksen in 398. Tot onder de regeering van Keizer Honorius (395-423), is Utrecht in handen der Romeinen gebleven. Franken en Saksen (Quaden), heetten toen de bewoners van Eemland. Slichtenhorst, Geld. Geschied. I. 18.-v. Heussen en v. Rijn, Kerkel. Hist. VI. 597, 693, 699. f°.-Royaards, Invoering v.h. Chr. in Nederl. 42, 43- Matthaëus, De Nobilitat v. I. Bl. 78. Naarmate het geweld der wateren van den Rijnstroom, maar ook van de Noordzee, door dijken en dammen bedwongen werd, vestigden zich ook bewoners op de lagere landen, aan weerszijden van wat nu De Eem is, en zetten van alle zijden nieuwe gezinnen zich hier neder.

Van daar dat men te dezen plaatse allengs eene zeer gemengde bevolking kreeg, wat misschien heden nog aan het zeer uiteenlopend geelaatstype waar te nemen is. Er zijn er die denken doen, ja, aan Holland en Friesland, maar ook aan Duitschland, aan Frankrijk, aan Denemarken en Noorwegen, ja, zelfs aan Spanje.

Opmerkelijk klonk mij altijd in de ooren de doopnaam "Mengs", welke ik alleen in deze Gemeente gehoord heb. Die naam schijnt mij toe eene verkorting te zijn van Mengosus, de latijnsche vorm van Mengo. Die naam komt ook voor onder de Graven van Hameland. De eerste mij bekende Graaf Mengo, (geb. 944 en hoogstwaarschijnlijk gestorven 1001), was Graaf van Gelre, maar ook van Nassau, Cleve, en Zutphen, d.i. het oude Hameland.

Met betrekking tot de Chamaven en Hameland, houde men ook nog in het oog, dat de H ook wel eens als Ch werd, en wordt, uitgesproken, en omgekeerd. Altings Notit. Part. 2.36. In een Vergunschrift van het jaar 986, wordt melding gemaakt van Chimelum, wat het tegenwoordige Hemelum, in Friesland, is. Evenzoo heb ik de Koningin Weduwe, Anna Paulowna, die nagenoeg haar gansche leven in ons vaderland had doorgebracht, en overigens zeer goed Hollansch sprak, hooren zeggen "de chei", waar zij de hei, (heide), bedoelde. Wanneer men nu daarbij bedenkt dat De Eem in het latijns wel eens Amisius, of Amisus, genoemd werd, dan is het vermoeden niet al te gezocht, dat er verband bestaat, niet alleen tusschen den naam van de rivier en van de stad, Amisfurtia, Ame(r)sfoort, maar ook tusschen de namen Hameland en Eemland; en dan verder tusschen den plaatsnaam Hameland, en den volksnaam Chamaven.

